

SVENSKA DAGBLADET

Debatt

"Meningslös och korkad utrotning av flodkräftan"

Det pågår en systematisk utrotning av flodkräftor i Sverige till ingen nytta. Den pestbärande signalkräftan kan nämligen inte långsiktigt överleva på många ställen där den nu olagligt planteras in, skriver forskaren Lennart Edsman.

Den rödlistade flodkräftan. Foto: Imago/IBL

DEBATT | KRÄFTFISKET

Just nu är det full fart i det svenska kräftfisket. Samtidigt råder det nästan upprorsstämning i vissa läger efter en EU-förordning om invasiva arter, som bland annat syftar till att förhindra utrotning av den inhemska flodkräftan. Förordningen upplevs som ett hot mot fisket på signalkräfta, men merparten av kritiken är helt ogrundad och beror på missförstånd.

Det absolut största problemet för svenskt kräftfiske och den traditionella kräftskivan är något helt annat – att vi i dag håller på att helt förlora fisket på flodkräfta i de delar av landet där den fortfarande finns kvar. Utrotningen sker genom medvetna, illegala utsättningar av den kroniskt pestbärande signalkräftan i nya vatten där flodkräftan och fisket efter den finns kvar. Detta gäller framför allt i norra och västra Svealand och Norrland. Hinkbärandet har hållit på länge och fortsätter tyvärr än i dag.

Detta beteende är olagligt, korkat och helt meningslöst.

Signalkräftan har nämligen dåliga förutsättningar att fortplanta sig jämfört med flodkräftan när vintrarna blir långa. Även om signalkräftan mot förmodan överlever får de inga ungar och ger inget fiske. Däremot permanentar de pesten i vattnet så länge de lever.

Bara i Värmland har man under de senaste 15 åren förlorat 221 av 433 ursprungliga flodkräftbestånd, och fiskemöjligheter, genom 207 illegala utsättningar av signalkräfter med kräftpest. Det ser sorgligt nog ut på liknande sätt även i Dalsland, delar av norra Svealand och i Norrland. I extremfallet har signalkräfter dykt upp långt upp i Jämtland och Lappland. Många nya fall av utslaget flodkräftfiske har upptäckts också i år, och varje vecka tillkommer nya. Många gånger handlar det om sjöar där fiskerättsägare med eget arbete och statliga pengar har skapat förutsättningar för ett fint och lönsamt fiske på flodkräfta, och sedan sett detta helt spolieras av en enda hink.

Ett av de största problemen i Mellansverige har varit allmänhetens öppna fiske i Vättern fem helger i augusti och september, där folk har tagit med sig levande kräftor från fisket hem för att sedan sätta ut dem i naturvatten utan tillstånd, i stället för att äta upp dem. Antalet illegala utsättningar ökar nämligen signifikant ju närmare Vättern man kommer.

Inte ens i södra Sverige är signalkräftan en garanti för ett bra fiske då ett antal bestånd har kollapsat och fisket i stort sett är borta.

Flodkräftan är akut hotad på Artdatabankens rödlista för hotade arter, just på grund av att flodkräftbestånden har minskat så snabbt på grund av kräftpest. Orsaken är i dag nästan alltid illegala utsättningar av signalkräfta.

De illegala utsättningarna är alltså både ett sabotage mot kräftfisket och ett hot mot arten flodkräfta. Flodkräftan har goda förutsättningar att bli kvar och är den enda art som kan ge ett bra fiske i de delar av landet där den fortfarande finns kvar, det vill säga i nordvästra Svealand, Norrland och på Öland och Gotland. Utsättning av signalkräfta (lagliga som olagliga) i norra Svealand ger i mer än 85 procent av fallen inga kräftfångster alls 10–15 år senare.

Vissa hävdar att det är oundvikligt att signalkräftan fortsätter att breda ut sig på flodkräftans bekostnad, men det är ingen naturlag. Det är inte signalkräftan som sprider sig för egen maskin – som då det handlar om mårddhundar – utan det är människor som bär iväg hinkarna. Därför är det inte heller för sent att rädda de många fina flodkräftbestånd som fortfarande finns kvar. Det vore bedrövligt om man slog ihjäl det sista av den art som startade våra kräfttraditioner och kräftskivor med den introducerade signalkräftan som verktyg.

Lennart Edsman

kräftforskare vid institutionen för akvatiska resurser vid Sveriges
lantbruksuniversitet

Lennart Edsman. Foto: Privat

Så kontaktar du SvD Debatt:

Redaktör: Carina Stensson, Biträdande redaktör: Carl-Johan
Bilkenroth, Mejl: debatt@svd.se, Telefonnummer: 08-135149,
Twitter: [@SvDDebatt](https://twitter.com/SvDDebatt), Facebook: [SvD Debatt](https://www.facebook.com/SvDDebatt)

ANNONS

"Förändringar på kort sikt går att dra nytta av"

SPONSRAT AV FASTIGHETSBYRÅN

[/forandringar-pa-kort-sikt-gar-att-dra-nytta-av](#)